

Tretje poglavje

kjer izvemo, da so pravi čevapčiči sveti gral žara, takšna redkost in dragocenost, da ima lov nanje včasih tudi usodne posledice

Čeprav je imel varno in dobro plačano državno službo, si je otoški policijski poveljnik Krste Zaninović vedno kaj izmišljeval in mečkal, da bi zaslužil še kaj postrani. V prostem času je polagal parket in lepil keramične ploščice, gradil kamnite zidove, sejal špinačo in blitvo, redil kunce in purane, solil inčune, sušil hobotnice, na ribjih piknikih je zabaval turiste s harmoniko, med njegovimi bolj edinstvenimi podjetniškimi idejami pa je bila jeklenica, ki jo je lansko leto raztegnil med dvema hriboma. Vendar se je vse skupaj končalo, še preden se je pravzaprav sploh začelo. Krste se je kot prvi z zmagoslavnim rjojenjem pogumno spustil po jeklenici nad prepadom, a je že po približno dvajsetih metrih padel dol in več mesecev preživel na bolniški.

Letos ga je obsedel nekoliko manj pustolovski načrt. Ko je restavracija z morskimi sadeži po prenovi zavrgla stari električni žar, se je spomnil zapuščene trafike na rivi. Žar in kiosk sta se združila v bleščeči viziji. Fast food. Čevapčiči. Pleskavice. Klobase. Morje denarja!

Krste je šel takoj v akcijo. V žar je namestil nov grelec in z njega postrgal nabrano maščobo, ki se je celo desetletje nabirala tam. Na kiosku je zamenjal nekaj razbitih steklenih plošč, ga prebarval od znotraj in od zunaj, napeljal vodovod in trifazno elektriko ter namestil

umivalnik in pipo, vse s svojima dvema rokama. Gostinska dejavnost naj bi začela delovati pred dvema mesecema, a se je zaradi birokracije, kot je to v navadi, zavleklo. Zdaj, dva dni pred praznikom svete Marjete, je končno dobil vsa dovoljenja in prve goste je hotel postreči prav na ta dogodek. S predpasnikom, zavezanim čez policijsko uniformo, je Krste obračal poskusne čevapčiče na črni, razbeljeni pločevini. To je bil njegov četrti poskus, vsi doslej so bili namreč grenko razočaranje.

»Samo da veš ... Tile ne dišijo slabo,« je rekel in se zadovoljno nagnil čez žar. »Kako se ti zdi?«

»Pa tak tak,« je brezvoljno rekla njegova najstarejša hči Silvija, ki je brisala okna.

»Ma dobvo, dobvo je tole,« je mencial Krste, ko je v ustih obračal vroč čevapčič, da se ne bi opekел.

»Pvobi še ti!«

»Veš, da ne jem mesa,« je povišala glas devetnajstletnica. »Stokrat sem ti že rekla, da sem na dieti in da ne jem mesa, pa me spet to vprašuješ.«

»Ne se takoj jezit, no.«

»Ne se jezit, ne se jezit ...« je bolj sama sebi trmasto rekla.

Ta njen oče, čeprav ga je sicer oboževala, je bil zanjo nenehen vir sramu in ponižanja. Medtem ko so druga dekleta uživala na počitnicah, se pretegovala na ležalnikih in po ves dan na youtube gledala nasvete za ličenje, so morale Silvija in njene tri sestre, šestnajstletna Sandra, štirinajstletna Sonja in enajstletna Slavica, delati. Ob zori, ravno v času, ko so se njihove vrstnice utrujene vračale iz koktajlbarov s čevlji z visokimi petami v rokah, je Krste zbudil hčerke, da bi na tržnici prodajale zelenjavo in hranile kunce. Po otoku so se premikale kot kakšne

gozdne nimfe z opraskanimi in prašnimi nogami, nabirale zdravilna zelišča ali pa so v trajektnem pristanišču držale tablo, na kateri je pisalo *sobe zimmer camere rooms*.

Silvija, ki je to poletje telesno povsem dozorela, je bila v tej zadnji nalogi še posebej uspešna. Ko je dvignila tablo, so se turisti takoj zgrnili okoli nje. Tudi če so imeli nastanitev. Zaradi zapeljive, dolgonoge mladenke z bujnim oprsjem in očmi barve mandeljnov ter s polnimi, čutnimi ustnicami, v majici brez modrčka in visoko izrezanih kavbojkah so se bili pripravljene odpovedati že plačani vili s štirimi kopalnicami, vinsko kletjo, bazenom in televizorjem z ravnim zaslonom v velikosti kinoplatna. Otoška lepotica jih je tako očarala, da so bili pripravljene preživeti poletje v utesnjenem, temnem stanovanju, ki ga je policist Krste uredil poleg kokošnjaka v nekdanji gostilni svoje tašče.

Ko ga je Silvija odločno zavrnila, je Krste odnesel čevapčiče na teraso kavarne Spinaker, kjer so trije njegovi prijatelji, člani lokalnega pihalnega orkestra, proučevali aranžma za koračnico.

»Kje ti vidiš, da pride tule not klarinet? Men nč ne piše,« se je čudil Bepo, lastnik kavarne.

Emil, dirigent orkestra in profesor filozofije na edini srednji šoli na otoku, je bežno preletel Bepove note in takoj videl, v čem je problem.

»To ni klarinet, to je flavta. To so Franetovi papirji!«

Vzel je Bepu iz roke napačni list papirja in mu dal pravega.

»Evo jih! Še vroči. Naravnost z Baščaršije!« je svečano rekel Krste in postavil papirnat krožnik s čevapčiči na sredo mize.

»Js ne bom ... Sem pršu sam na kratko. Žena me doma čaka s kosilom,« je rekel Vinko.

»En čevap ti ne bo škodu.«

»Tole, dragi moj Krste, ni Baščaršije niti povohalo,« je po kratkem in zamišljenem žvečenju kruto presodil Bepo.

»Ma kaka Baščaršija,« se je strinjal Emil. »Tole ne bi šlo skoz niti na Ilidži.«

»Tole je še slabše kot ono prej,« je rekel Vinko, ko je previdno ugriznil v čevapčič.

»Uf! Zdej, ko sm pogoltnu ... Morm z nečim poplak-nit,« se je zgrozil Bepo in vzel Vinkov kozarec in mu spil zadnji požirek pelinkovca.

»Ej! Ej! Počas,« je povzdignil glas Vinko.

»Ti prinesem novga,« je rekel gostitelj.

»Krste, če povzamem svoje vtise,« je učeno rekel Emil, »tvoji čevapčiči so sranje.«

»Še en pelinkovec!« je zavpil Vinko.

»Ne more bit,« je protestiral policist in iz prsnega žepa potegnil štirikrat prepognjen list papirja. »To so original čevapi iz Sarajeva, za tale recept sem dal človeku tristo petdeset evrov.«

»Tristo petdeset evrov za recept, načekkan na drugo stran vozne karte?!« je bil Bepo šokiran.

»Najprej je hotel petsto evrov!«

»Ti nis normaln.«

»Kaj pa nej! Mogu sem. V nedeljo zalavfam kiosk, pa še niti čevapov nimam. Kdo bo pršu u moj *fast food*, če so čevapčiči za en drek?«

»Kdor koli ti je že prodal recept za prave čevape, te je nategnu,« je rekel Emil in vzel Krsteju papir iz roke. »Tak recept, prjatu moj, se ne zapisuje. Držiš ga tu not,«

se je s kazalcem dotaknil čela. »In je prava redkost. Čevapčiči so sveti gral žara. Enkrat so v nek supermarket v Beogradu po pomoti prišli pravi čevapi. Možno, da ste na internetu vidli ta posnetek ... Pred hladilnikom je bil cel pretep. Na koncu je blo dvajst ljudi težje in lažje poškodovanih. Samo po zaslugi hitre reakcije zaposlenih varnostnikov objekta ni blo smrtnih žrtev. Pol so pa umaknil izdelek iz prodaje. Je blo prenevarno. Noben ni hotu prevzet odgovornosti za čevapčiče na polici.«

Emil je končal z zgodbo in razprl Krstejev recept.

»Evo ga! Kaj sm vam reku!« je zmagovalno vzkliknil in s hrbtno stranjo dlani udaril po receptu. »Ponaredek!«

»Ne me zajebavat!« je glasno rekel Krste.

»Svinjina,« je zgroženo rekel Emil. »Pa od kod svinjina, ti boga kosmatega!«

»Pa menda ja ne?« se je tudi Bepo začudil.

»Kaj je narobe s svinjino?« je vprašal Krste, ki še vedno ni razumel.

»Sarajevski čevapi so halal, narejeni po muslimanskih verskih predpisih,« mu je razložil Emil. »V njih ne sme bit svinje.«

»Če je v njih svinjina, so to banjaluški čevapi, ne pa sarajevski,« je dodal Bepo.

»Ker v Sarajevu so večinoma muslimani, v Banjaluki pa ... Kdo?« je po profesorsko vprašal Emil.

»V Banjaluki so Srbi!« je rekel Bepo, vidno zadovoljen, ker pozna pravilni odgovor.

»Večinoma,« je poudaril Emil.

»Krste, ne bit jezn, ampak,« je zaključil Vinko, »ti si za enga policaja precej naivn človek.«

»Oči, kličejo te iz službe!« je v tistem trenutku prišla do njih Silvija s policijsko radijsko postajo v roki.

Krste se je javil. Hodil je gor in dol po obali in se vznemirjeno pogovarjal z nekom, medtem ko so se njegovi prezirani čevapčiči hladili na papirnatem krožniku. Bepo je enega vrgel šekasti potepuški mački, a tudi ta je le previdno povohala hrano in se obrnila stran.

»Zna bit, da se je potopil en čoln z arabskimi begunci,« je po koncu klica poročal Krste. »Enga od njih je morje naplavalilo tu k nam. Dva Američana sta ga najdla v Piški.«

»E, na pravem mestu je splaval ven,« je rekel Vinko.

Zaliv Piška leži vzdolž dolgega južnega rta otoka in pravzaprav sploh ni daleč, največ dva kilometra iz mesta, vendar je mogoče priti tja le po prašni pešpoti čez hrib. Po legendi naj bi svoje predrzno ime dolgoval otoškimi zaljubljenecem, ki so se skrivali pod gostimi bori, smešno naključje pa je hotelo, da je bila Piška pred desetimi leti vključena v vse turistične vodnike in postala mednarodno znana plaža za homoseksualce.

»Pravjo, da si je zlomu nogo in zdej šepa naokoli. Morm it po njega, nimam koga poslat. Joško in Jasminka sta na sistematskem pregledu v Splitu,« je potarnal Krste.

»Nej pride policijski gliser,« je predlagal Bepo.

»Ne more. Gliser varuje predsednika.«

»Aja, sej res,« se je spomnil Emil. »Predsednik je na dopustu na Hvaru.«

»Ajde, te bom js zapelu z barko. To bi tud nej blo moje delo,« se je ponudil Vinko, sicer voznik reševalnega vozila in hišnik v otoškem zdravstvenem domu. »Samo da sporočim Radi, naj jé brez mene.«

»Grem še js z vama,« se je oglasil Emil.

»Okej, ljudje, hvala vam,« je rekel Krste. »Ne bi mi blo gluh fajen samemu tja, sej razumeta ...«

»Pedri bi te živga raztrgal,« je rekel Bepo z grozljivim glasom.

»Če te dobijo tisti pedri v roke, bo od tebe ostala sam še policijska značka,« je rekel Emil.

»Sam, da veš,« je resno rekel Krste, »nisi daleč od resnice.«